

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2023-11-17
Stockholm

Mål nr
P 14392-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-11-17 i mål nr P 2934-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

Handelsbolaget Tylöbaden, Wennerholm & Co, 916439-4018

Motpart

Byggnadsnämnden i Halmstads kommun

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tre padelbanor m.m. på fastigheten XXX i Halmstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Byggnadsnämnden i Halmstads kommuns beslut den 16 mars 2021, dnr BN 2020-002462, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt behandling.

Dok.Id 1986691

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Handelsbolaget Tylöbaden, Wennerholm & Co (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bevilja sökt bygglov.

Byggnadsnämnden i Halmstads kommun (nämnden) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK-OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har anfört i huvudsak följande. Vid avgörande av om bygglov krävs ska de sökta åtgärderna prövas var för sig och inte, som mark- och miljödomstolen gjort, som en enhet. Padelbanorna uppfyller inte kriterierna för en idrottsplats. Uppräkningen i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, av vilka anläggningar som kräver bygglov är uttömmande. Som bolaget angett i bygglovsansökan är bolaget tveksamt till om plexiglasväggarna, som ska omgärda padelbanorna, är en bygglovspliktig åtgärd. Bolaget har i den delen ansökt om frivilligt lov enligt 9 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Bolagets uppfattning är att det endast är ljusanordningarna och parkeringsplatserna som kan kräva bygglov. Mark- och miljödomstolens bedömning att parkeringsplatserna inte är en utbrytbar del av bygglovet är felaktig. De föreslagna parkeringsplatserna är inte en förutsättning för anordnade av padelbanorna då parkering är möjlig på gatumark. Varken plexiglasväggarna, ljusanordningarna eller parkeringsplatserna utgör ett bebyggande av marken enligt den lagstiftning och praxis som gällde vid tiden för planens antagande.

Nämnden har vidhållit vad den anfört i det överklagade beslutet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

Målet rör en ansökan om bygglov för nybyggnad av tre padelbanor. I ansökan anges att den, beträffande konstruktionens plexiglasväggar, innefattar en ansökan om frivilligt lov. Med utgångspunkt i de till ansökan bifogade ritningarna och situationsplanen samt

med hänsyn till hur ansökan har prövats i underinstanserna utgår Mark- och miljööverdomstolen från att ansökan om bygglov även omfattar uppförande av tolv belysningsstolpar samt anordnande av tio parkeringsplatser.

De sökta åtgärderna är inte bygglovspliktiga enligt någon bestämmelse i PBL. Regeringen har dock med stöd av bemyndigandet i 16 kap. 7 § PBL, i PBF meddelat föreskrifter om att det krävs bygglov för att bland annat anordna idrottsplatser, parkeringsplatser utomhus och uppföra plank. Även ljusanordningar kräver i vissa fall bygglov.

Mark- och miljödomstolen har funnit att padelbanorna med väggar, belysning och parkering bildar en enhet och att det därför inte är möjligt att dela upp lovprövningen. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i att det vid prövningen av frågan om bygglovsplikt för anordnande av idrottsplats eller väsentlig ändring av idrottsplats behöver göras en sammantagen bedömning. För det fall det inte är fråga om en bygglovspliktig idrottsplats anser Mark- och miljööverdomstolen dock att det, som bolaget har gjort gällande, går att bygglovspröva de sökta åtgärderna fristående från varandra. Eftersom åtgärderna inte är beroende av varandra, ska lovprövningen då i stället ske i förhållande till varje enskild åtgärd.

Mark- och miljööverdomstolen tar därmed först ställning till om åtgärderna är bygglovspliktiga och prövar därefter deras planlighet.

Bygglovsplikt

Är det fråga om en bygglovspliktig idrottsplats?

Det krävs bygglov för att anordna eller väsentligt ändra en idrottsplats (se 6 kap. 1 § 1 PBF). I plan- och bygglagstiftningen finns ingen definition av vad som menas med en idrottsplats. Bestämmelsen, i sin lydelse före den 2 augusti 2021, anger att det även krävs bygglov för att anordna nöjesparker, djurparker, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och

golfbanor. Uppräkningen av lovpliktiga anläggningar i bestämmelsen är uttömmande (se MÖD 2022:13).

Anledningen till bygglovsplikten för de anläggningar som anges i bestämmelsen är främst att det rör sig om arealkrävande anläggningar som kan leda till konsekvenser för närboende, till exempel i form av ökad trafik, samt påverkan på det rörliga friluftslivet och landskapsbilden. I förarbetena anges att utmärkande för att en anläggning utgör en idrottsplats är att den ofta kräver omfattande åtgärder i form av markarbeten. (Se prop. 1985/86:1 s. 682 och s. 684).

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att padelbanorna är relativt enkla anläggningar. De är varken sedda var för sig eller tillsammans arealkrävande. Av handlingarna framgår att de i huvudsak kommer att placeras på mark som idag rymmer en av två näthinägnade tennisbanor. Platsen ändras därför inte heller på något nämnvärt sätt genom åtgärden. Det har heller inte framkommit att det krävs några omfattande markarbeten för att iordningställa padelbanorna. Mark- och miljööverdomstolen anser mot den bakgrunden att padelbanorna inte är att betrakta som en lovpliktig idrottsplats. Det förhållandet att det även ska anordnas parkeringsplatser i anslutning till padelbanorna förändrar inte den bedömningen. Inte heller är det med hänsyn till de befintliga tennisbanorna fråga om att väsentligen ändra en idrottsplats. Uppförandet av padelbanorna kräver således inte bygglov enligt 6 kap. 1 § 1 PBF.

Utgör padelbanornas väggar ett bygglovspliktigt plank?

Det krävs bygglov för att uppföra ett plank (se 6 kap. 1 § 7 PBF). Vad som utgör ett plank har inte definierats i plan- och bygglagstiftningen. I praxis har konstruktionens höjd, längd, genomsiktighet, utförningen i övrigt samt ändamålet och omgivningspåverkan fått betydelse vid bedömningen av om det har varit fråga om ett plank (se t.ex. MÖD 2014:39 och MÖD 2020:15).

De konstruktioner som nu ska prövas utgörs av väggarna till de tre padelbanorna. Då padelbanorna är placerade på mark som upplåtits för idrottsändamål och som idag redan utgörs av ett inhägnat område kan väggarna inte antas medföra några ytterligare

olägenheter för omgivningen. Då väggarnas material består av plexiglas och metallnät är konstruktionen i allt väsentligt genomskinlig. Väggarnas höjd varierar mellan tre och fyra meter. Mark- och miljööverdomstolen anser att konstruktionen, trots väggarnas höjd, inte ger ett visuellt intryck som motsvarar vad som kan betraktas som ett plank. Uppförandet av väggarna kräver därmed inte bygglov enligt 6 kap. 1 § 7 PBF.

Är ljusanordningarna bygglovspliktiga?

Enligt 6 kap. 3 a § 1 PBF krävs bygglov för att bland annat sätta upp en ljusanordning i detaljplanelagt område. En förutsättning är dock att den kan ha betydande inverkan på omgivningen.

I detta fall rör det sig om tolv belysningsstolpar som ska placeras inom ett förhållandevis litet område. Det framgår av ritningsunderlaget att höjden på stolparna kommer att vara 6,5 meter och att de kommer att fästas i den stålkonstruktion som utgör padelbanornas väggar. Det saknas visserligen närmare utredning om lampornas ljusstyrka och bolaget har anfört att det finns möjlighet att reglera den. Trots detta får det anses stå klart att belysningsstolparna inte kan jämföras med normal gatubelysning (jfr RÅ 1993 ref. 81). Vid en sammantagen bedömning anser Mark- och miljööverdomstolen att belysningsstolparna kan ha betydande inverkan på omgivningen och att de därmed utgör en lovpliktig ljusanordning i den mening som avses i 6 kap. 3 a § 1 PBF.

Är parkeringsplatserna bygglovspliktiga?

Det krävs, med vissa undantag som inte är aktuella här, bygglov för att anordna parkeringsplatser utomhus (se 6 kap. 1 § 8 PBF). Lovplikten måste dock ses i ljuset av bemyndigandet i 16 kap. 7 § PBL, som anger att det omfattar andra anläggningar än byggnader om anläggningarna genom sin storlek eller funktion kan ha en betydande inverkan på omgivningen. Bygglovsplikten för parkeringsplatser avser i första hand fysiska förändringar av marken, bland annat asfaltering och avgrusning, men även ianspråktagande av mark som parkeringsplats trots att en fysisk förändring av marken

inte behöver göras (se prop. 1985/86:1 s. 691). I detta fall redovisas tio parkeringsplatser på nybyggnadskartan vilka, genom sin omfattning och placering, får antas ha en betydande inverkan på omgivningen. Parkeringsplatserna kräver därmed bygglov.

Är åtgärderna förenliga med den gällande planen?

För lovfastigheten XXX gäller en byggnadsplan som vann laga kraft den 15 januari 1987. Såsom mark- och miljödomstolen konstaterat gäller byggnadsplanen som detaljplan, antagen enligt den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Planen ska tolkas mot bakgrund av den lagstiftning och praxis som gällde när planen antogs (se NJA 2022 s. 922).

Av 9 kap. 30 § PBL framgår att en förutsättning för att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan är att åtgärden inte strider mot detaljplanen. Enligt 9 kap. 31 b § PBL får dock bygglov ges för en åtgärd som avviker från detaljplan under förutsättning att avvikelsen är liten och förenlig med planens syfte.

Padelbanorna och parkeringsplatserna ska anläggas inom ett område som i detaljplanen har beteckningen Ri, idrottsområde. Åtgärderna är således förenliga med den tillåtna markanvändningen. De är dock tänkta att placeras på punktprickad mark, dvs. sådan mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Frågan är om de aktuella åtgärderna innebär att marken bebyggs. Om så är fallet är åtgärderna planstridiga.

I detta fall antogs planen innan ÄPBL trädde i kraft, då 1959 års byggnadsstadga gällde. Till skillnad från PBL innehöll dessa lagar ingen legaldefinition av vad som avsågs med termerna bebygga respektive bebyggelse. Inte heller definierades termen byggnad. Enligt förarbetena till PBL var dock sedan länge en byggnad i plan- och bygglagstiftningen att se som en slags anläggning. Samtidigt ställdes i plan- och bygglagstiftningen ofta olika krav på byggnader och andra anläggningar. I vissa delar ansågs den praxis som hade vuxit fram väl långtgående i förhållande till de krav på byggnader som ställdes i ÄPBL. För att underlätta tillämpningen av termen byggnad ansågs därför att en definition av termen borde införas. Termen anläggning ansåg däremot inte behöva definieras. I enlighet med rättspraxis fick termen anläggning i

ÄPBL anses täcka de flesta konstruktioner i samhället – dock inte skyltar och ljusanordningar eftersom de reglerades särskilt i ÄPBL. (Se prop. 2009/10:170 s. 141–145). Även i 1959 års byggnadsstadga fanns särskilda regler för skyltar och ljusanordningar. Vad som avses med bebyggande i planer som antagits i tiden före PBL trädde i kraft har vid flera tillfällen tidigare bedömts av domstol. Mot denna bakgrund gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning i frågan om de aktuella åtgärderna innebär att punktprickad mark bebyggs.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens slutsats att anordnande av *parkeringsplatserna*, enligt fast praxis, inte är att betrakta som bebyggande enligt planer som har antagits med stöd av ÄPBL eller den dessförinnan gällande plan- och bygglagstiftningen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 mars 2013 i mål nr P 7292-12 med där angivna hänvisningar).

När det gäller frågan om uppförande av *ljusanordningarna* ska anses utgöra ett bebyggande av marken gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning. I praxis har uppförande av fyra 18 meter höga belysningsmaster betraktats som ett bebyggande enligt en detaljplan som har antagits med stöd av ÄPBL (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 september 2016 i mål nr P 10018-15). Bedömningen av om det är fråga om bebyggande bör bli densamma i fall som avser planer som antagits med stöd av den plan- och bygglagstiftning som gällde före ÄPBL:s ikraftträdande. De ljusanordningar som nu ska bedömas är 6,5 meter höga och förankrade i den stålkonstruktion som innesluter väggarna till padelbanan. Det rör sig om sammanlagt tolv belysningsstolpar placerade inom ett begränsat område. Anordnandet av ljusanordningarna får mot denna bakgrund anses utgöra ett bebyggande av marken. Åtgärden är därmed planstridig.

Det är inte möjligt att på nuvarande underlag bedöma om ljusanordningarna kan anses utgöra en liten avvikelse i förhållande till detaljplanen. Respektive belysningsstolpe upptar visserligen en relativt liten ytan på marken men för att bedöma frågan om liten avvikelse krävs utredning om belysningens styrka samt dess påverkan på omgivningen. Innan den frågan prövas ska dessutom ett s.k. grannhörande enligt 9 kap. 25 § PBL genomföras. Det återstår också att bedöma om åtgärden strider mot något

krav i 2 och 8 kap. PBL, i de delar som ska vara uppfyllda för att bygglov ska kunna ges inom ett område med detaljplan (se 9 kap. 30 § första stycket 4 PBL).

När det gäller *väggarna till padelbanorna* har Mark- och miljööverdomstolen funnit att de inte kräver bygglov. För det fall sökanden avser att vidhålla ansökan i denna del, som alltså avser frivilligt lov, konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att väggarna, med hänsyn till deras funktion och utseende, inte kan anses jämförbara med sådana plank och murar samt liknande anordningar, vars uppförande enligt praxis är att betrakta som ett bebyggande. Att uppföra väggarna på punktprickad mark strider därmed inte mot planen i detta fall.

Sammanfattande slutsats

Mark- och miljööverdomstolen har kommit fram till åtgärderna som omfattas av ansökan inte innefattar anordnande av en idrottsplats eller en väsentlig ändring av en idrottsplats, varför bygglovsplikt enligt 6 kap. 1 § 1 PBF inte föreligger. Vidare har Mark- och miljööverdomstolen funnit att ljusanordningarna och parkeringsplatserna, men inte padelbanornas väggar, kräver bygglov och att ljusanordningarna innebär ett bebyggande av mark som enligt planen är punktprickad och därmed inte får bebyggas. Däremot medför varken parkeringsplatserna eller padelbanornas väggar att marken bebyggs. Sammanfattningsvis innebär dessa ställningstaganden att mark- och miljödomstolens dom ska ändras och att nämndens beslut att avslå ansökan ska undanröjas. Ärendet ska återförvisas till nämnden för fortsatt behandling i enlighet med dessa utgångspunkter.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Åsa Hanna, referent, tekniska rådet Ewa Andrén Holst samt tf. hovrättsassessorn Cecilia Drum.

Föredragande har varit Niclas Arvidsson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-11-17
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 2934-22

PARTER

Klagande

Handelsbolaget Tylöbaden Wennerholm & Co

Motpart

Byggnadsnämnden i Halmstads kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Hallands läns beslut den 30 juni 2022 i ärende
3584-2021, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tre padelbanor, tolv belysningsstolpar samt tio
parkeringsplatser på fastigheten XXX i Halmstads kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Halmstads kommun beslutade den 16 mars 2021 att inte bevilja Handelsbolaget Tylöbaden Wennerholm & Co bygglov för nybyggnad av tre padelbanor, tolv belysningsstolpar samt tio parkeringsplatser på fastigheten XXX i Halmstads kommun.

Handelsbolaget Tylöbaden Wennerholm & Co överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Hallands län som avslog överklagandet.

Handelsbolaget Tylöbaden Wennerholm & Co har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Handelsbolaget Tylöbaden Wennerholm & Co (bolaget) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska bevilja bygglov enligt ansökan.

Bolaget har till stöd för sin talan hänvisat till vad bolaget anfört hos länsstyrelsen och tillagt i huvudsak följande.

Detaljplanen har tillkommit före plan- och bygglagens tillkomst. Tolkningen av planen och dess bestämmelser ska ske mot bakgrund av den lagstiftning och praxis som gällde när planen antogs. Varken länsstyrelsen eller nämnden har på ett korrekt sätt beaktat detta förhållande.

Boverket har i augusti 2021 redovisat vissa klargöranden om idrottsplatser och padelbanor. Boverket konstaterar att det ännu inte finns några vägledande rättsfall från Mark- och miljööverdomstolen vad avser padelbanor eller om sådana ska betraktas som en idrottsplats. Det finns dock några avgöranden från mark- och miljödomstolarna.

Det finns inte någon definition av idrottsplats i plan- och bygglagen. För att vara en bygglovspliktig idrottsplats måste, enligt Boverket, verksamheten ha en viss storlek

och omfattning. En anledning till att idrottsplatser är bygglovspliktiga är att de är arealkrävande. Bygglovsplikten gäller för större anläggningar som liknar en traditionell idrottsplats. För att en idrottsplats ska vara bygglovspliktig krävs att åtgärder av något slag utförs för att bereda platsen för det nya ändamålet. Eftersom frågan om en padelbana är att betrakta som en idrottsplats, och därmed kräver bygglov, ännu inte har prövats i något vägledande rättsfall måste en bedömning göras i varje enskilt fall. Boverket slår fast att detaljplaner ska tolkas utifrån den lagstiftning, de allmänna råd och de handböcker som gällde när planen antogs.

Länsstyrelsen fastslår i sitt beslut att de tennisbanor som för närvarande finns på platsen är så enkla anordningar att de inte kan anses utgöra en idrottsplats i den mening som avses i plan- och byggförordningen. Länsstyrelsen bedömer dock med anledning av att en tennisbana ersätts med tre padelbanor och belysningsstolpar att området omvandlas till en idrottsplats enligt plan- och byggförordningen och att bygglovsplikt för anordnande av idrottsplats därför föreligger. Länsstyrelsen hänvisar till ett par avgöranden från mark- och miljödomstolarna. Några vägledande rättsfall i frågan från Mark- och miljööverdomstolen synes dock inte finnas.

Området för idrottsändamålet är litet och anordnandet av föreslagna padelbanor är inte arealkrävande. De fysiska åtgärder och ingrepp som krävs för anordnandet av padelbanorna är ringa. Behov av belysning kan även finnas för de nuvarande tennisbanorna. Oavsett om kriterierna för bygglovspliktig idrottsplats har uppkommit eller inte anser bolaget att ansökta åtgärder till alla delar är förenliga med den detaljplan som gäller.

Bolaget instämmer i länsstyrelsens bedömning att föreslagna glasskärmar och nät, som utgör väggar till padelbanorna, inte är att betrakta som plank eller mur. Väggarna är därmed inte en bygglovspliktig anordning. Bolaget anser inte heller att glasskärmar och nät innebär ett bebyggande av marken. Speciellt inte vid tolkningen av nu aktuell detaljplan som tillkom före nuvarande plan- och bygglagen. Glasskärmar och nät ska inte ingå i bedömningen om bygglov kan beviljas eller inte.

Länsstyrelsen anser att de tolv belysningsstolparna med höjden 6,5 m är bygglovspliktiga enligt plan- och byggförordningen. Oavsett bygglovsplikt eller inte, anser bolaget att föreslagna belysningsanordningar och dess användning inte är störande eller kommer att få en betydande inverkan på omgivningen. I ansökan om bygglov har bolaget redovisat att ljusstyrkan på belysningen kan regleras och att belysningen är riktad mot spelytorna och inte mot omgivningen.

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att anordnande av glasskärmar och nät samt belysningsstolpar utgör ett bebyggande av marken och att det därför skulle strida mot detaljplanen eftersom nämnda anordningar placeras på mark som enligt planen inte för bebyggas. Länsstyrelsen hänvisar till en dom från Mark- och miljööverdomstolen avseende sex 18 m höga belysningsstolpar inom en detaljplan som vann laga kraft år 1991. Detaljplanen kom således till efter plan- och bygglagens tillkomst.

Bolaget anser inte att det ovan nämnda rättsfallet är en relevant jämförelse med aktuellt ärende. I aktuellt fall är området enligt detaljplanen avsett för idrottsområde, idrottsändamål och därmed samhörigt ändamål. I domen från Mark- och miljööverdomstolen var det fråga om ett område som enligt detaljplanen var avsett för skola, daghem samt kultur- och fritidsändamål. Det var där fråga om 18 m höga belysningsstolpar medan det i nu aktuellt ärende är belysningsstolpar om 6,5 m.

Varken glasskärmar, nät eller belysningsstolpar ska anses utgöra ett bebyggande av marken. Något stöd för att tolka att anordningarna skulle utgöra ett bebyggande av marken fanns inte vid den tiden som detaljplanen tillkom. Det ska även påpekas att glasskärmar, nät och belysningsstolpar upptar en mycket liten area av idrottsområdet.

DOMSKÄL

Aktuell del av fastigheten XXX omfattas av en byggnadsplan som vann laga kraft den 15 januari 1987. Byggnadsplanen har antagits före det att den äldre plan- och bygglagen (1987:10 [ÄPBL]) trädde i kraft, dvs. under den tid byggnadslagen (1947:385) och 1959 års byggnadsstadga gällde.

De åtgärder som bygglov söktes för, anläggande av padelbanor med integrerade väggar, parkering och belysningsstolpar, är avsedda att vidtas inom ett område som i byggnadsplanen betecknats Ri, idrottsområde, och på punktprickad mark, dvs. mark som inte får bebyggas. Som länsstyrelsen har konstaterat är åtgärderna planenliga i förhållande till den tillåtna markanvändningen. Frågan är då om åtgärderna strider mot detaljplanen med hänsyn till att punktprickad mark berörs.

Bolaget har invänt att tolkningen av planen och dess bestämmelser ska ske mot bakgrund av den lagstiftning och praxis som gällde när planen antogs, men att varken länsstyrelsen eller nämnden på ett korrekt sätt har beaktat detta förhållande.

Av 5 § övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900) och 17 kap. 4 § ÄPBL följer att byggnadsplaner enligt byggnadslagen (1947:385) ska anses gälla som detaljplaner som antagits med stöd av ÄPBL. En tolkningsprincip av äldre planer som har kommit till uttryck i praxis är att en detaljplans termer och begrepp, om inte annat anges i detaljplanen, ska tolkas mot bakgrund av den lagstiftning som gällde när planen antogs (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 31 maj 2017 i mål P 6762-16 och MÖD 2020:41–44). Detta eftersom en annan ordning skulle innebära att äldre planer skulle kunna komma att ges ett annat materiellt innehåll än vad planförfattaren avsett.

Det avgörande för om åtgärderna är planstridiga eller inte är om dessa innebär ett bebyggande av marken. Till skillnad från nu gällande plan- och bygglag innehöll varken ÄPBL eller den bygglagstiftning som gällde dessförinnan någon legaldefinition av begreppet bebygga. I praxis har ansetts att även uppförande av

andra anläggningar än byggnader, såsom plank och mur, kan innebära att marken bebyggs (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 februari 2016 i mål P 8651-15 och RÅ 1995 ref. 21).

Mark- och miljööverdomstolen har i en dom den 6 november 2012 i mål P 5924-12 funnit att anordnande av parkeringsplatser inte är att betrakta som bebyggelse enligt ÄPBL och att punktprickad mark därför inte utgör ett hinder mot anordnande av parkeringsplatser. Mark- och miljödomstolen finner inte anledning att i detta mål göra annan bedömning av den frågan mot bakgrund av tidigare gällande lagstiftning (jfr prop. 1985/86:1 s. 690 f.). Således strider inte anordnande av parkeringsplatser i sig mot byggnadsplanen. Dock bedömer domstolen att parkeringsplatserna inte är en utbrytbar del av bygglovets syfte med parkeringsplatserna är avhängigt av att man ska kunna parkera bilen medan man spelar padel.

Enligt 6 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:338) är anordnande av idrottsplats en åtgärd som kräver bygglov. Idrottsplatser var även bygglovspliktiga enligt ÄPBL (se 8 kap. 2 §). En sådan anläggning var i tidigare gällande bygglagstiftning dock inte underkastad någon egentlig tillståndsplikt, vare sig enligt 1959 års byggnadsstadga eller enligt någon annan författning (jfr 54 § och prop. 1985/86:1 s. 681 ff.). Det talar för att anläggande av padelbanor, även i det fall de kan hänföras till begreppet idrottsplats, inte innebär ett bebyggande av marken i strid med den aktuella byggnadsplanen.

Som konstaterats ovan har i praxis uppförande av plank och mur på punktprickad mark ansetts stå i strid med äldre planer. Sådana anläggningar liksom därmed jämförbara anordningar var underkastade bygglovsplikt enligt 1959 års byggnadsstadga. Även ljusanordningar omfattades av byggnadsstadgans tillämpningsområde om än någon generell lovplikt inte gällde. (Se 54 § 1 mom. sjunde och åttonde stycket.)

De tre padelbanorna har integrerade väggar av plexiglas. Väggarna är genomsiktliga och medför inte någon skymd sikt. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning kan väggarna därmed inte anses utgöra ett plank i traditionell mening. Det visuella intrycket som väggarna ger som inramning av padelbanorna, läst tillsammans med parkeringsytan och belysningsstolparna gör emellertid att de ger en icke obetydlig påverkan på stadsbilden och kringliggande fastigheter (jfr prop. 1959:168 s. 137). Mark- och miljödomstolens bedömer därför att anläggandet av väggarna, som kan jämföras med uppförande av ett plank, innebär att marken bebyggs i strid med detaljplanen. Detsamma gäller i fråga om belysningsstolparna. Då åtgärderna i sin helhet berör punktprickad mark är avvikelserna inte att betrakta som en liten avvikelse.

Padelbanorna med väggar, belysning och parkering utgör tillsammans en enhet. Det är därför inte möjligt att dela upp lovprövningen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 juni 2017 i mål P 5575-16). Eftersom bygglov för väggarna och belysningsstolparna inte kan beviljas kan inte heller bygglov ges för åtgärden i övrigt. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 8 december 2022.

Rickard Forsgren

Hans Ringstedt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Rickard Forsgren, ordförande, och f.d. tekniska rådet Hans Ringstedt. Föredragande har varit beredningsjuristen Sofia Ardeke.